ТОКУДА ЦЕНТЪР ЗА КЛИНИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ АД

Годишен доклад за дейността

Финансов отчет

за годината, приключваща на 31 декември 2017

С доклад на независимия одитор

Съдържание

Годишен доклад за дейността

Финансов отчет:

Отчет за финансовото състояние 1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход 2
Отчет за промените в собствения капитал 3
Отчет за паричните потоци 4
Бележки към финансовия отчет 5

Доклад на независимия одитор

Доклад за дейността на

„Токуда Център за Клинични Проучвания" АД

за 2017 година

Ръководството представя своя годишен доклад и годишния финансов отчет към 31 декември 2017 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Токуда Център за клинични проучвания АД (Дружеството) е Акционерно дружество със седалище Република България, гр. София 1407, бул. Никола Вапцаров 51 Б , ет. 8. Дружеството е вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията към Министерство на правосъдието през септември 2008 г., с ЕИК 201354346.

Предмет на дейност на Дружеството е Дейност по клинични проучвания в областта на медицината, фармацията и козметологията, услуги във връзка с клиничното проучване на лекарствени средства, обучение на медицински и други кадри за извършване на клинични проучвания, вътрешно и външнотърговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство на български и чуждестранни юридически и физически лица, както и всякакви други дейности, незабранени със закон.

Създаването на лекарствените продукти е многофазен процес, необходим етап, от който е провеждането на клинични изпитвания (КИ).

При планирането, провеждането и докладването на КИ се спазват международно признати етични и научни изисквания за качество, известни като „Добра клинична практика" (ДКП). Спазването на тези изисквания осигурява публично обезпечаване и защита на правата, безопасността и здравето на участниците в изпитването.

СТРУКТУРА НА ОСНОВНИЯ КАПИТАЛ

Дружеството е с капитал 50,000 лева, разпределен в 500 поименни акции, с право на глас в общото събрание на акционерите, с номинална стойност 100 лева всяка една.

Акционерният капиталът на дружеството е разпределен, както следва:

Акционер	% от капитала	брой акции
"Аджибадем Сити Клиник" ЕАД	85	425
Медицински научно-изследователски център „Мирай Ирио", Япония	15	75

Капиталът на дружеството може да се увеличава или намалява съгласно решение на Общото събрание на акционерите при мнозинство от 2/3 от представения капитал.

Дружеството не е придобивало или прехвърляло собствени акции.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА

Дружеството няма клонове или дъщерни дружества.

УПРАВЛЕНИЕ

Дружеството се управлява от Общо събрание на акционерите и Съвет на директорите.

Членовете на Съвета на директорите се избират от общото събрание на акционерите.

Акционерите участват в общото събрание лично или чрез представител.

Към датата на този доклад Дружеството се управлява от Съвет на директорите в състав:

- Хироши Ямаджи
- Кен Нагай
- Иван Стайков
- Веселина Колева
- Мариана Парушева

„Токуда Център за Клинични Проучвания" АД се представлява от Изпълнителен директор Кен Нагай .

ПЕРСОНАЛ

Към 31 декември 2017 г. списъчният брой на персонала на дружеството по трудови правоотношения е 11 души и 4 души по ДУК .

	Списъчен брой на персонала към 31 декември 2017
Общо наети лица по трудово правоотношение, в т.ч.	
Ръководни служители	7
Аналитични специалисти	1
Приложни специалисти	7

Информация, относно възнагражденията на Изпълнителния директор и на Управителите по договори за управление и контрол

В хиляди лева

	2017	**2016**
Възнаграждения	42	42
Социални осигуровки	7	7
	49	**49**

Оповестяване на Информация, съгласно чл. 247, ал. 4 от Търговския закон за членовете на Управителният съвет :

1. Хироши Ямаджи:

   През 2017 г. не е придобил, не притежава, не е прехвърлял акции и облигации на Дружеството. Не притежава права да продобива акции и облигации на Дружеството . Не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник. Не притежава повече от 25 % от капитала на други Дружества. Участва в управлението на друго Дружество като прокурист, управител или член на съвет – Акционерно дружество Медицински научно-изследователски център „Мирай Ирио“, Япония. През 2017 г няма сключени договори по чл 240б от Търговския закон между Дружеството и него и / или свързани с него лица .

2. Кен Нагай:

   През 2017 г. не е придобил, притежавал и прехвърлял акции и облигации на Дружеството. Не притежава права да продобива акции и облигации на Дружеството. Не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник . Не притежава повече от 25 % от капитала на други Дружества. Не участва в управлението на друго Дружество като

прокурист , управител или член на съвет. През 2017 г. няма сключени договори по чл 240б от Търговския закон между Дружеството и него и / или свързани с него лица .

3. Веселина Стоянова Колева:

   През 2017 г. не е придобила, притежавала и прехвърляла акции и облигации на Дружеството. Не притежава права да продобива акции и облигации на Дружеството. Не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник. Притежава повече от 25 % от капитала на други Дружества. Участва в управлението на Аджибадем Сити Клиник ДКЦ Токуда ЕАД като член на съвета. През 2017 г. няма сключени договори по чл 240б от Търговския закон между Дружеството и нея и / или свързани с нея лица .

4 . Иван Николаев Стайков:

   През 2017 г не е придобил, притежавал и прехвърлял акции и облигации на Дружеството. Не притежава права да продобива акции и облигации на Дружеството. Не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник. Притежава повече от 25 % от капитала на други Дружества. Участва в управлението на Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда ЕАД като член на съвета. През 2017 г. няма сключени договори по чл 240б от Търговския закон между Дружеството и него и / или свързани с него лица .

5. Мариана Димитрова Парушева:
   През 2017 г не е придобила , притежавала и прехвърляла акции и облигации на Дружеството. Не притежава права да продобива акции и облигации на Дружеството. Не участва в търговски дружества като неограничено отговорен съдружник. Не притежава повече от 25 % от капитала на други Дружества. Не участва в управлението на друго Дружество като прокурист, управител или член на съвет. През 2017 г няма сключени договори по чл 240б от Търговския закон между Дружеството и нея и / или свързани с нея лица.

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИ И НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Ключови показатели	2017	2016	Изменение 2017/2016 (%)
Общо активи	*317*	*355*	-10.70%
Оборотен капитал	*248*	*284*	-12.68%
Собствен капитал	*259*	*293*	-11.60%
Парична наличност	*161*	*182*	-11.54%
Ефективност на разходите	*0.90*	*0.97*	-7.22%
Обща ликвидност	*5.43*	*5.58*	-2.69%

РИСКОВЕ

Основните елементи, носещи риск в дейността на дружеството са търговските и други вземания и задължения, търговските и финансовите разчети със свързани лица, паричните средства. Видовете рискове, на които е изложено Дружеството при осъществяване на своята дейност, са:

Бизнес риск

Бизнес рискът се определя от спецификата на дейност на Дружеството. Това е несигурността за получаване на приходи. В дейността на дружеството като цяло засега не съществува бизнес риск тъй като приходите са основно от продажба на медицински изделия на дъщерните дружества.

Риск на паричния поток

Риск на паричния поток зависи от колебания в размера на бъдещите парични потоци, свързани с даден паричен финансов инструмент. Дружеството извършва планиране на своите парични потоци, а финансовите инструменти са с фиксирана лихва.

МИСИЯ

Да изградим общество без различия, където пациентите могат да получат най-доброто медицинско обслужване, навсякъде, по всяко време.

ЦЕЛИ

да постигнем по-висок международен стандарт на медицинската помощ, за да сме полезни на всички нуждаещи се пациенти по света.

ИЗВЪРШЕНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2017

I. Договори за клинични проучвания (КП):

1. През 2017 г. в „Токуда Център за Клинични проучвания" АД (TCRC) са обработени общо 20 заявления за провеждане на клинични изпитвания на територията на Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда ЕАД:

	яну	фев	мар	апр	май	юни	юли	авг	сеп	окт	ноем	дек
Брой заявления:	3	2	0	1	4	3	0	1	2	1	1	2

Заявленията се разпределят по терапевтични групи/медицински области, както следва:

2. През 2017 г. TCRC е постигнало увеличение на броя на договорите за клинични изпитвания. Общо 36 договори за клинични изпитвания в ТБС са сключени през 2017г:

	яну	феб	мар	апр	май	юни	юли	авг	сеп	окт	ноем	дек
Брой договори:	5	2	3	1	0	2	4	2	1	6	6	4

Сключените договори се разпределят по терапевтични групи/медицински области, както следва:

I. Съдействие на Комисия по Етика

TCRC продължи да оказва през 2017 г. съдействие на Местната Комисия по Етика към Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда ЕАД (МКЕ) по отношение организиране на заседанията на комисията за разглеждане на уведомления за клинични проучвания и съпътстваща документация.

II. Обучения и работни срещи

През цялата 2017 г. служители на TCRC многократно бяха канени на Изследователски срещи в различни страни, на които те се обучават по отношение на целостта в провеждането на едно клинично изпитване.

Това се прави с цел подобряване качеството на работа за провеждането на клиничните проучвания и повишаване професионалната квалификация на всички , които работят в тази област.

III. Оптимизиране на дейността и организацията на TCRC

През 2017 г. в Дружеството бяха направени промени в организацията на дейността и структурата на TCRC с цел ускоряване на процеса на подписване на договори за клинични изпитвания. Партньори на TCRC / фармацевтични компании - спонсори на клинични изпитвания и Договорни изследователски организации/ изразиха положителни становища и задоволство от съвместната работа с TCRC.

Въз основа на обобщена статистика по отношение на провежданите в ТБС клинични изпитвания и договорите, сключени с ТБС, за нови клинични изпитвания в съответните терапевтични области, TCRC представи пред партньорите си / фармацевтични компании - спонсори на клинични изпитвания и Договорни изследователски организации/ информация по отношение на опита на

ТБС в провеждането на клинични изпитвания с цел обхващане на всички терапевтични области за провеждане на клинични изпитвания.

Като резултат от посочените дейности по оптимизиране на работата, TCRC постигна:

- по-висок брой – в сравнение с предишния отчетен период – на сключени договори за клинични изпитвания в ТБС;
- бързина при обработването и сключването на договори за клинични изпитвания – в отговор на изискванията на партньорите си / фармацевтични компании - спонсори на клинични изпитвания и Договорни изследователски организации/;
- привличане на по-голям брой клинични изпитвания в нови терапевтични области – като напр. онко-хематология, педиатрия и кардиология.

СЪДЕБНИ ПРОИЗВОДСТВА, КРЕДИТИ

Към 31.12.2017 г. „Токуда Център за Клинични Проучвания" АД няма съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания.

През отчетният период, дружеството не е отпускало кредити и не е поемало задължения към други лица.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ, ПРЕД КОИТО Е ИЗПРАВЕНО ДРУЖЕСТВОТО

Дружеството осъществява своята дейност и се развива в среда, в която силно са изразени и приложени принципите на пазарната икономика. В същото време предмета на дейност е управлението на проучвания на лекарствени продукти и медицински изделия, свързани с лечението и здравето на пациента, което изисква спазването на строги правила, бързина и качество.

Основните рискове, пред които е изправено дружеството, са:

I. Възможност за навременно обработване на документите и сключване на договорите по клинични изпитвания.

Едно от най-важните условия за избор на изпълнител на клинично проучване е бързината, с която то може да бъде извършено. Като част от целия процес на провеждане на КП е и логистичната организация при подготовката – изготвяне/анализ на бюджет, определяне на очакваната бройка пациенти/здрави доброволци, определяне на изпълнителите – главен изследовател и екип, подготовка и провеждане заседание на МКЕ, подготовка и сключване на договор. С оглед повишаване броя на заявленията за клинични изпитвания, които да бъдат проведени в ТБС и

едновременно с това – липсата на увеличаване на персонала на Дружеството, TCRC е поставен пред опасността от забавяне на обработването на документите. TCRC следва да разшири потенциала си за навременно обработване на заявленията – документи и договори по клиничните изпитвания, които да бъдат проведени в ТБС.

II. Разширяване на възможностите на ТБС/TCRC за провеждането на по-голям брой клинични изпитвания

За да подпомогнем нашите партньори при провеждането на успешни клинични проучвания ние им предлагаме редица услуги. Осигуряваме консултиране по различни регулаторни въпроси, контрол на качеството на провеждането на клинични проучвания, обучения за персонала и изследователските екипи, разработване на примерни бюджети и др.

ТБС се наложи като предпочитан партньор от фармацевтични компании - спонсори на клинични изпитвания и Договорни изследователски организации за провеждането на клинични изпитвания – поради добрата организация чрез TCRC, опитните изследователски екипи в болницата, нивото на оборудването. При настъпилия повишен интерес от страна на партньорите на TCRC за провеждане на нови клинични изпитвания в ТБС, се отчита липса на адекватен капацитет от страна на изследователските екипи за поемане на повече клинични изпитвания, поради по-големия обем работа. Следва да се намери подходящ способ за подпомагане на изследователските екипи за поемане на по-висок брой клинични изпитвания в съответните терапевтични области. Липсва достатъчно персонал в TCRC за подпомагане в пълнота на дейностите по клиничните изпитвания, които се провеждат в ТБС.

III. Възможност за набиране на по-голям брой пациенти при всяко клинично изпитване

Въпреки че ТБС е предпочитан партньор от фармацевтични компании - спонсори на клинични изпитвания и Договорни изследователски организации за провеждането на клинични изпитвания, ТБС не се отличава с максимален възможен брой пациенти, включени във всяко клинично изпитване. Причините за по-нисък от желания брой включени в клиничните изпитвания пациенти са обобщени, въз основа на проведени с изследователските екипи разговори, като липса на достатъчно пациенти и липса на достатъчно време за обработването на документацията за повече пациенти по всяко проучване. TCRC следва да предвиди възможности за подпомагане на изследователските екипи по отношение набиране и включване на по-голям брой пациенти по всяко клинично изпитване, с оглед придобиване на водеща позиция за ТБС във връзка с набиране на пациенти по клинични изпитвания.

IV. Предизвикателство при утвърждаване на компанията като надежден работодател

Секторът, в които се развива TCRC, е изключително атрактивен от гледна точка на добрите финансови средства, които работодателите отделят за обучен персонал.. Преодоляването на

конкуренция при наемането и задържането на квалифициран и обучен персонал, е не само предизвикателство, но и от изключителна необходимост за дейността на TCRC.

V. Използване на информационна система за данни

Наличието и ползването на специализирана информационна система е от изключително значение за доброто проследяване и отчитане на дейностите, резултатите и данните, свързани с дейността по клиничните изпитвания и документацията във връзка с тях. Частичното използване на информационната система на ТБС затруднява отчитането на дейностите по клиничните изпитвания, и съответно статистическия и икономически анализ на дейността. Необходимо е оптимизиране и разширение на функциите на информационна система, използвани по клиничните изпитвания.

ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

Ръководството на дружеството предвижда развитие на компанията в следните аспекти:

I. Увеличаване на обема на договорите за клинични проучвания;
II. Увеличаване на броя на пациентите, включвани по клинични проучвания;
III. Създаване към TCRC на екип от координатори по клинични проучвания;
IV. Използване на допълнителни функции от информационната система на ТБС по клинични проучвания;

ДЕЙСТВИЯ В ОБЛАСТТА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Дружеството няма дейности в областта на научноизследователската и развойната дейност.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на „Токуда Център за клинични проучвания" АД е изготвило финансовия отчет за 2017 година, който дава вярна и честна представа за състоянието на Дружеството към края на годината и неговите счетоводни резултати. Финансовия отчет се изготвя в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност (МСФО).
Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвянето на финансовите отчети към 31 декември 2017 г. е спазен принципът на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите.
Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовите отчети са изготвени на принципа на действащото предприятие.
Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ, КОИТО СА НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

След датата, към която е съставен годишния финансов отчет, не са настъпили събития, които да имат съществено влияние върху дейността на Дружеството.

Изпълнителен Директор:

Кен Нагай

гр.София
Дата: 26.02.2018 г.

Отчет за финансовото състояние

В хиляди лева	*Бележка*	**31 декември 2017**	**31 декември 2016**
Активи			
Имоти, машини, съоръжения и оборудване	*7*	2	2
Нематериални активи	*8*	6	6
Активи по отсрочени данъци	*9*	5	1
Общо нетекущи активи		13	9
Търговски и други вземания	*10*	143	164
Парични средства и еквиваленти	*11*	161	182
Общо текущи активи		304	346
Общо активи		317	355
Собствен капитал			
Регистриран капитал	*12*	50	50
Резерви		5	5
Печалби и загуби		204	238
Общо собствен капитал		259	293
Пасиви			
Задължения по планове с дефинирани доходи	*13*	2	-
Общо нетекущи пасиви		2	-
Задължения за данъци върху дохода		-	7
Търговски и други задължения	*14*	56	55
Общо текущи пасиви		56	62
Общо пасиви		58	62
Общо собствен капитал и пасиви		317	355

Бележките на страници 5 до 31 са неразделна част от този финансов отчет.

Кен Нагай
Изпълнителен директор

Ива Коцева
Съставител

Димитър Николов
Финансов директор

Съгласно доклад на независимия одитор:
„КПМГ Одит“ ООД

Иван Андонов
Управител

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

Цветелинка Колева
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	*Бележка*	2017	2016
Приходи	*4*	345	375
Разходи за материали		(2)	(4)
Разходи за външни услуги	*5*	(47)	(52)
Разходи за амортизации	*7,8*	(1)	(1)
Разходи за възнаграждения на наети лица	*6*	(313)	(306)
Други разходи		(20)	(20)
Резултат от оперативна дейност		(38)	(8)
Печалба (загуба) преди данъци		(38)	(8)
Приходи от (Разходи за) данъци	*9*	4	1
Печалба (загуба) за периода		(34)	(7)
Друг всеобхватен доход		-	-
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци		-	-
Общо всеобхватен доход за периода		(34)	(7)

Бележките на страници 5 до 31 са неразделна част от този финансов отчет.

Кен Нагай
Изпълнителен директор

Ива Коцева
Съставител

Димитър Николов
Финансов директор

Съгласно доклад на независимия одитор:
„КПМГ Одит“ ООД

Иван Андонов
Управител

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

Цветелинка Колева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за промените в собствения капитал

В хиляди лева	*Бележка*	Регистриран капитал	Законови резерви	Печалби и загуби	Общо собствен капитал
Баланс на 1 януари 2017	*12*	50	5	238	293
Общо всеобхватен доход за годината					
Загуба за годината		-	-	(34)	(34)
Друг всеобхватен доход		-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за годината		-	-	(34)	(34)
Баланс на 31 декември 2017		50	5	204	259
Баланс на 1 януари 2016		50	5	245	300
Общо всеобхватен доход за годината					
Загуба за годината		-	-	(7)	(7)
Друг всеобхватен доход		-	-	-	-
Общо всеобхватен доход за годината				(7)	(7)
Баланс на 31 декември 2016	*12*	50	5	238	293

Бележките на страници 5 до 31 са неразделна част от този финансов отчет.

Кен Нагай
Изпълнителен директор

Ива Коцева
Съставител

Димитър Николов
Финансов директор

Съгласно доклад на независимия одитор:
„КПМГ Одит" ООД

Иван Андонов
Управител

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

Цветелинка Колева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	*Бележка*	2017	2016
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба (загуба) за годината		(34)	(7)
Корекции за:			
Разходи за амортизации		1	1
Начисления за планове с дефинирани доходи		2	-
Разход (приход) за данък печалба	*9*	(4)	(1)
		(35)	(7)
Изменение на:			
- търговски и други вземания		21	(20)
- търговски и други задължения		1	(3)
Паричен поток (за) от оперативна дейност		(13)	(30)
Изплатени данъци върху печалбата		(7)	(3)
Нетен паричен поток (за) от оперативна дейност		(20)	(33)
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на имоти, машини, съоръжения и оборудване	*7*	(1)	(1)
Нетен паричен поток за инвестиционна дейност		(1)	(1)
Нетно изменение на пари и парични еквиваленти		(21)	(34)
Пари и парични еквиваленти на 1 януари		182	216
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	*11*	161	182

Бележките на страници 5 до 31 са неразделна част от този финансов отчет.

Кен Нагай
Изпълнителен директор

Ива Коцева
Съставител

Димитър Николов
Финансов директор

Съгласно доклад на независимия одитор:
„КПМГ Одит“ ООД

Иван Андонов
Управител

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

Цветелинка Колева
Регистриран одитор,
отговорен за одита

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност 6
2. База за изготвяне 6
3. Използване на приблизителни оценки и преценки 7
4. Приходи 8
5. Разходи за външни услуги 8
6. Разходи за възнаграждения на наети лица 9
7. Имоти, машини, съоръжения и оборудване 9
8. Нематериални активи 9
9. Данъци 10
10. Търговски и други вземания 11
11. Парични средства и парични еквиваленти 11
12. Капитал и резерви 11
13. Задължения за планове с дефинирани доходи 12
14. Търговски и други задължения 13
15. Управление на финансовия риск 13
16. Оперативен лизинг 16
17. Свързани лица 16
18. Събития след датата на отчетния период 18
19. Значими счетоводни политики 18
20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени 26

Бележки към финансовия отчет

1. Статут и предмет на дейност

Токуда Център за Клинични Проучвания АД („Дружеството“) е акционерно дружество със седалище в Република България, гр. София 1407, бул. „Никола Вапцаров“ №51Б. Дружеството регистрирано в Търговския регистър при Агенция по вписванията към Министерство на правосъдието с ЕИК 200354346.

Дружеството е регистрирано със следния предмет на дейност: клинични проучвания в областта на медицината, фармацията и козметологията, услуги във връзка с клиничното проучване на лекарствени средства, обучение на медицински и други кадри за извършване на клинични проучвания, вътрешно и външнотърговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство на български и чуждестранни юридически и физически лица, както и всякакви други дейности, незабранени със закон.

Процедурата по създаване и регистриране на Дружеството е осъществена при спазване изискванията на Търговския закон /ТЗ/ и Закона за лечебните заведения /ЗЛЗ/.

Собствениците на капитала на Дружеството са „Аджибадем Сити Клиник“ ЕАД, българско дружество, ЕИК 203279315, с 85% от капитала и Медицински научно-изследователски център „Мирай Ирио“, Япония – притежаващ останалите 15% от капитала.

Капиталът на дружеството е 50,000 лв., разпределен в 500 поименни акции с номинална стойност 100 лева всяка една.

Към 31 декември 2017 г. Изпълнителен директор на Дружеството е Кен Нагай.

2. База за изготвяне

(а) Съответствие
Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС).

Финансовият отчет е одобрен за издаване от ръководството на дата 26 февруари 2018 г.

Детайлна информация за счетоводните политики на Дружеството е оповестена в бележка 19.

(б) База за измерване
Този финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на задължението по плана за дефинирани доходи отчитано по настояща стойност.

(в) Функционална валута и валута на представяне
Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(г) Действащо предприятие
Финансовият отчет е изготвен на базата на предположението, че Дружеството е действащо предприятие и ще продължава своята дейност в обозримо бъдеще.

Ръководството предвижда, че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране (парични потоци от основна дейност и достъп до финансиране) ще са адекватни за ликвидните нужди през следващата 2018 г.

Бележки към финансовия отчет

3. Използване на приблизителни оценки и преценки

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Дружеството и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки.

Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

Несигурност в допусканията и оценките

Информация за несигурност в допусканията и оценките, за които има значителен риск да доведат до съществени корекции в следващата финансова година, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 10, 15 – оценка на събираемостта на търговските вземания.

Оценка на справедливи стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Дружеството изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви.

Дружеството е установило контролна рамка по отношение на оценката на справедливи стойности. При нужда от определяне на справедливи стойности нужните данни се събират и обработват от счетоводно-финансовия отдел на Дружеството, който извършва нужните калкулации и ги докладва директно на Финансовия директор за преглед и одобрение.

Значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките се преглеждат редовно. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава оценителският екип оценява получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Значими въпроси, свързани с оценките, се докладват на ръководството на Дружеството.

Бележки към финансовия отчет

3. Използване на приблизителни оценки и преценки (продължение)

(б) Несигурност в допусканията и оценките (продължение)

Оценка на справедливи стойности (продължение)

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Дружеството признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в Бележка 15 – Управление на финансовия риск.

4. Приходи

В хиляди лева	*Бел.*	**2017**	**2016**
Приходи от клинични проучвания		313	340
в това число вътрешно групови	*17*	*305*	*332*
Приходи от административни такси		32	35
		345	375

5. Разходи за външни услуги

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Разходи за наеми и консумативи	25	25
Разходи за счетоводни, данъчни, правни и други консултации	3	10
Други разходи	19	17
	47	52

Бележки към финансовия отчет

6. Разходи за възнаграждения на наети лица

В хиляди лева	2017	2016
Заплати	245	253
Задължителни социални и други осигуровки	47	44
Разходи за провизии за неизползван отпуск	17	7
Разходи за провизии върху осигуровки за неизползван отпуск	2	2
Разходи, свързани с планове за дефинирани доходи	2	-
	313	306

7. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

В хиляди лева	Медицински инструментариум	Друго оборудване и инвентар	Общо
Отчетна стойност			
Баланс към 1 януари 2016	23	13	36
Придобити активи	1	-	1
Баланс към 31 декември 2016	24	13	37
Баланс към 1 януари 2017	24	13	37
Придобити активи	1	-	1
Баланс към 31 декември 2017	25	13	38
Амортизация от обезценка			
Баланс към 1 януари 2016	(21)	(13)	(34)
Амортизация за годината	(1)	-	(1)
Баланс към 31 декември 2016	(22)	(13)	(35)
Баланс към 1 януари 2017	(22)	(13)	(35)
Амортизация за годината	(1)	-	(1)
Баланс към 31 декември 2017	(23)	(13)	(36)
Балансова стойност			
Към 31 декември 2016	2	-	2
Към 31 декември 2017	2	-	2

Към 31 декември 2017 г. Дружеството няма имоти, машини и съоръжения, които да са обременени с тежести или да служат като залози в полза на кредитори.

8. Нематериални активи

Отчетените нематериални активи представляват отчетени разходи за придобиване на компютърен софтуер в предходни периоди, в размер на 6 хил. лв.

Бележки към финансовия отчет

9. Данъци

(а) Данъци признати в печалби и загуби

В хиляди лева	2017	2016
Текущ данък		
Данък за текущата година	-	-
	-	-
Отсрочен данък		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	4	1
Общо приходи от (разходи за) данъци	4	1

(б) Обяснение на ефективната данъчна ставка

В хиляди лева	2017	2017	2016	2016
Печалба (загуба) за периода		(34)		(7)
Общо разходи за (приходи от) данъци		(4)		(1)
Печалба (загуба) преди данъци		(38)		(8)
Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка	10%	4	10%	1
Непризнати разходи за данъчни цели	-	-		-
	10%	4	10%	1

Съответните данъчни периоди на Дружеството могат да бъдат обект на проверка от Данъчните органи до изтичането на 5 години от края на годината, в която е подадена декларация или е следвало да бъде подадена декларация, като могат да бъдат наложени допълнителни данъчни задължения или глоби съобразно интерпретирането на данъчното законодателство. На ръководството на Дружеството не са известни обстоятелства, които биха могли да доведат до възникване на допълнителни съществени задължения в тази област.

(в) Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се дължат на следните позиции:

	Активи		Пасиви		Нетно	
В хиляди лева	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Доходи на служители	(2)	(1)	-	-	(2)	(1)
Данъчни загуби за пренасяне	(3)	-			(3)	-
Данъчни (активи) пасиви	(5)	(1)	-	-	(5)	(1)
Нетиране на данъците	-	-	-	-	-	-
Нетни данъчни (активи) пасиви	(5)	(1)	-	-	(5)	(1)

Движението от 4 хил. лева (2016: 1 хил. лева) е отразено като приходи от данъци в отчета за печалбите или загубите.

Бележки към финансовия отчет

10. Търговски и други вземания

В хиляди лева	*Бел.*	2017	2016
Търговски и други вземания от свързани лица	*17*	25	102
Търговски вземания от трети лица		-	1
		25	103
Начислени, но нефактурирани приходи от свързани лица	*17*	118	61
		143	164

11. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева	2017	2016
Суми по банкови сметки	160	181
Парични средства в брой	1	1
Пари и парични еквиваленти в отчета за паричните потоци	161	182

12. Капитал и резерви

В хиляди лева	2017	2016
Регистриран капитал	50	50
	50	50

Дружеството е с капитал 50,000 лева, разпределен в 500 поименни акции, с право на глас в Общото събрание на акционерите, с номинална стойност 100 лева всяка една.

Капиталът на Дружеството е разпределен както следва:

- Аджибадем Сити Клиник ЕАД – 85%
- Медицински научно-изследователски център „Мирай Ирио“, Япония – 15%

Управление на капитала

Основната цел на управлението на капитала на дружеството е да се гарантира, че то поддържа стабилен кредитен рейтинг и подходящи капиталови съотношения, за да поддържа бизнеса си и да увеличи максимално стойността му.

Дружеството не е получавало заеми нито е сключвало договори за лизинги. То оперира дейността си със собствени средства.

Дружеството наблюдава капитала си, като използва съотношение на задлъжнялост, което представлява нетния дълг, разделен на общия капитал плюс нетния дълг. Дружеството включва в нетния дълг лихвоносните заеми и привлечени средства, търговските и други задължения, намалени с паричните средства и паричните еквиваленти, с изключение на преустановените дейности.

Като акционерно дружество, Дружеството следва да поддържа нетни активи над стойността на регистрирания капитал. Към отчетната дата това изискване за капиталова адекватност на търговското законодателство е изпълнено.

Бележки към финансовия отчет

13. Задължения за планове с дефинирани доходи

В хиляди лева	2017	2016
Задължение за планове с дефинирани доходи при пенсиониране	2	-
Общо задължения за доходи на наети лица	2	-

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест брутни работни заплати.

Приблизителният размер на задълженията за планове с дефинирани доходи при пенсиониране към всеки отчетен период и разходите признати в печалби и загуби се базират на актюерски доклади (информация за използваните параметри и предположения е оповестена по-долу).

Плана за дефинирани доходи (задължение за изплащане на доход при пенсиониране) е нефинансиран.

Движения на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи

В хиляди лева	2017	2016
Настояща стойност на задълженията към 1 януари	-	-
Разходи за настоящи услуги	2	-
Извършени плащания през периода	-	-
Разходи за лихви	-	-
Актюерски (печалби) загуби	-	-
Настояща стойност на задълженията към 31 декември	2	-

Разходи признати в печалби и загуби

В хиляди лева	2017	2016
Разходи за настоящи услуги, нетирани с извършените плащания	2	-
Лихви върху задължението	-	-
	2	-

Разходите са признати в следните позиции от отчета за всеобхватния доход:

В хиляди лева	*Бел.*	2017	2016
Разходи за възнаграждения на наети лица	*6*	2	-
Финансови разходи		-	
		2	-

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета (представени като осреднени стойности) са представени както следва:

	2017	2016
Дисконтов процент към 31 декември	1.8%	-
Нива на бъдещи заплати	3%	-

Бележки към финансовия отчет

14. Търговски и други задължения

В хиляди лева	*Бел.*	2017	2016
Търговски задължения към свързани лица	*17*	1	1
Търговски задължения към трети лица		-	-
Задължения към персонала		33	23
		34	24
Задължения към държавния бюджет		7	16
Задължения към социалното осигуряване		14	12
Други задължения		1	3
Търговски и други задължения		56	55

15. Управление на финансовия риск

(а) Счетоводни класификации и справедливи стойности

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2017		**Балансова стойност**			**Справедлива стойност**			
В хил. лева	*Бел.*	**Заеми и вземания**	**Други фин-ви пасиви**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Търговски и други вземания от свързани и трети лица	*10*	143	-	143				
Парични средства и еквиваленти	*11*	161	-	161				
		304	-	304				
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Търговски и други задължения към свързани и трети лица	*14*	-	(34)	(34)				
		-	(34)	(34)				

31 декември 2016		**Балансова стойност**			**Справедлива стойност**			
В хил. лева	*Бел.*	**Заеми и вземания**	**Други фин-ви пасиви**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
Търговски и други вземания от свързани и трети лица	*10*	103	-	103				
Парични средства и еквиваленти	*11*	182	-	182				
		285	-	285				
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
Търговски и други задължения към свързани и трети лица	*14*	-	(24)	(24)				
		-	(24)	(24)				

Бележки към финансовия отчет

15. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Управление на финансовия риск

Дружеството има експозиция към следните рискове от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск;
- ликвиден риск;
- пазарен риск.

(i) Общи положения за управление на риска

Изпълнителният директор носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Дружеството.
Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и постигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на стоките на дружеството и формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска в Дружеството се осъществява текущо от оперативното ръководство на Дружеството.

(ii) Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба ако клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от свързани лица и клиенти.

Основните финансови активи на дружеството са пари в брой и в банкови сметки, търговски вземания, вкл. от свързани предприятия и други краткосрочни вземания. Кредитен риск е основно риска, при който клиентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо и стриктно, съгласно установената политика на дружеството. За целта регулярно се прави преглед от ръководството на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва текущ анализ на неплатените суми и състоянието на клиентите.

Паричните, включително разплащателни операции са ограничени до банки с висока репутация и ликвидна стабилност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Балансовата стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция.

Максималната експозиция към кредитен риск към датата на отчета е както следва:

В хиляди лева	*Бел.*	**Балансова стойност**	
		31 декември 2017	**31 декември 2016**
Търговски и други вземания от свързани и трети лица	*10*	143	164
Парични средства и еквиваленти	*11*	160	181
		303	345

Всички търговски и други вземания от свързани и трети лица са местни, непросрочени и произтичат от крайни клиенти.

Бележки към финансовия отчет

15. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iii) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът Дружеството да има трудности при изпълнение на задълженията, свързани с финансовите пасиви, които се уреждат в пари или чрез друг финансов актив. Подходът на Дружеството за управление на ликвидността е да осигури, доколкото е възможно, достатъчно ликвидност, за да изпълни задълженията си, както при нормални, така и при стресови условия, без да понесе неприемливи загуби или да навреди на репутацията си.

Обикновено Дружеството гарантира, че разполага с достатъчно парични средства при поискване, за да посрещне очакваните оперативни разходи за период от 60 дни, включително обслужването на финансовите задължения, с изключение на потенциалното въздействие на екстремни обстоятелства, които не могат да бъдат предвидени

По-долу са договорните падежи на финансови пасиви, включително очаквани плащания на лихви, изключващи ефекта от договорености за нетиране:

31 декември 2017

В хиляди лева	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
Не-деривативни финансови задължения							
Търговски и други задължения към свързани и трети лица	34	(34)	(34)	-	-	-	-
	34	(34)	(34)	-	-	-	-

31 декември 2016

В хиляди лева	Балансова стойност	Договорни парични потоци	До 6 месеца	6-12 месеца	1-2 години	2-5 години	Повече от 5 години
Не-деривативни финансови задължения							
Търговски и други задължения към свързани и трети лица	24	(24)	(24)	-	-	-	-
	24	(24)	(24)	-	-	-	-

(iv) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на Дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да се контролира експозицията към пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Като цяло Дружеството не е изложено на значителен валутен риск, тъй като:

- покупките на основните стоки и услуги от Дружеството са деноминирани в лева или евро;
- продажбите са на вътрешен пазар и са деноминирани в лева.

Бележки към финансовия отчет

15. Управление на финансовия риск (продължение)

(б) Управление на финансовия риск (продължение)

(iv) Пазарен риск (продължение)

Експозиция към валутен риск

Дружеството има финансови активи и транзакции само в лева и евро. Поради факта, че валутният курс на лева към еврото е фиксиран на 1.95583 лева за 1 евро, ръководството на Дружеството смята, че експозицията към валутен риск е силно ограничена.

Анализ на чувствителността

Промяната на валутния курс на еврото спрямо други валути не би имало ефект към 31 декември 2016 г. върху финансовото състояние или нетния резултат на Дружеството, тъй като то оперира само в лева и евро. Както е посочено по-горе, валутният курс на лева към еврото е фиксиран на 1.95583 лева за 1 евро.

Лихвен риск

Към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г. Дружеството няма лихвоносни финансови инструменти. Затова приходите и оперативните парични потоци са в голяма степен независими от промените в пазарните лихвени равнища – единствено паричните средства по банкови сметки. Същевременно Дружеството не е изложено и на лихвен риск от своите краткосрочни задължения, защото те са обичайно търговски и безлихвени.

16. Оперативен лизинг

Лизинг като наемател

Наемните вноски без ДДС по оперативен лизинг са платими както следва:

В хиляди лева	**2017**	**2016**
По-малко от една година	25	25
Между една и пет години	-	-
	25	25

Дружеството има сключен договор с „Аджибадем Сити Клиник" ЕАД за наем на помещения. Наемната цена е в размер на 2 хил. лева на месец. Договорът е безсрочен с период на предизвестие от 3 месеца.

През годината сумата от 25 хил. лева е призната като разход в печалби и загуби по отношение на оперативен лизинг (2017: 25 хил. лева).

17. Свързани лица

Идентификация на свързаните лица

Дружеството има отношение на свързано лице с дружествата под контрола на крайната компания-майка, IHH Healthcare Berhad, Малайзия на междинната компания-майка в Турция, Acıbadem Sağlık Yatırımları Holding Anonim Şirketi и на междинната компания майка в Холандия, Аджибадем Сити Клиник Б.В.

Бележки към финансовия отчет

17. Свързани лица (продължение)

Свързаните лица на групата, с които Дружеството е осъществявало сделки през периода:

- Аджибадем Сити Клиник Многопрофилна болница за активно лечение Токуда – ЕАД
- Аджибадем Сити Клиник ДКЦ Токуда ЕАД
- Аджибадем Сити Клиник ЕАД и неговите дъщерни дружества

17.1. Вземания от свързани лица

Към 31 декември 2017 г. Дружеството има търговски вземания от свързани лица както следва:

Дружество	**2017**	**2016**
Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда – търговски вземания	22	102
Аджибадем Сити Клиник ДКЦ Токуда	3	-
Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда – вземания по начислени, но нефактурирани приходи	118	61
	143	163

17.2. Задължения към свързани лица

Към 31 декември 2017 г. Дружеството има търговски задължения към свързани лица както следва:

Дружество	**2017**	**2016**
Аджибадем Сити Клиник ЕАД	1	1
	1	1

17.3 Транзакции със свързани лица

А. Продажби на услуги

Дружество	**2017**	**2016**
Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда ЕАД – клинични проучвания и административни такси (фактурирани приходи)	181	336
Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда ЕАД – клинични проучвания и административни такси (начислени, но нефактурирани приходи)	117	(9)
Аджибадем Сити Клиник ДКЦ ЕООД – клинични проучвания (фактурирани приходи)	6	5
Аджибадем Сити Клиник ДКЦ ЕООД – клинични проучвания (начислени, но нефактурирани приходи)	1	-
	305	332

Б. Покупка на услуги

Дружество	**2017**	**2016**
Токушукай – София ЕООД	26	39
Аджибадем Сити Клиник ЕАД	14	-

Бележки към финансовия отчет

17. Свързани лица (продължение)

17.4 Ключов персонал - оповестяване

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Управителния съвет. През 2017 година Дружеството е начислило възнаграждения на ключовия управленски персонал в размер на 49 хил. лв (2016: 49 хил. лева).

18. Събития след датата на отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този финансов отчет е одобрен за издаване.

19. Значими счетоводни политики

Дружеството е приложило последователно значимите счетоводни политики, представени по-долу, за всички периоди, представени в този финансов отчет.

Определени сравнителни данни в отчета за паричните потоци бяха рекласифицирани в резултат на промяна в представянето на паричните потоци от оперативна дейност (Бележка 2).

По-долу е представен индекс на значимите счетоводни политики, за които повече информация е налична на следващите страници:

а. Приходи 19
б. Финансови приходи и разходи 19
в. Чуждестранна валута 19
г. Доходи на наети лица 19
д. Данъци върху дохода 19
е. Имоти, машини, съоръжения и оборудване 21
ж. Нематериални активи 22
з. Финансови инструменти 22
и. Обезценка 23
й. Лизинг 25

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(а) Приходи

(i) Приходи от услуги

Дружеството признава приходи от предоставени услуги според степента на завършеност на сделката към отчетната дата. Степента на завършеност се определя чрез анализ на завършената работа.

(б) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи и разходи на Дружеството включват:

- приходи от лихви;
- разходи за лихви;
- валутни курсови печалби или загуби от финансови активи и финансови пасиви.

Лихвени приходи или разходи се признават използвайки метода на ефективния лихвен процент. Печалби и загуби от валутни курсови разлики се отчитат на нетна база.

(в) Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута на Дружеството по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс към отчетната дата. Не-парични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

От 1998 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). През текущия и предходните периоди, обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(г) Доходи на наети лица

(i) Планове с дефинирани вноски

Задълженията за вноски в планове с дефинирани вноски включват вноските в държавни институции, съгласно правните изисквания или индивидуален избор. Задълженията за превеждане на вноски по плановете с дефинирани вноски се признават като разходи, когато свързаните услуги се предоставят.

(ii) Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се отчитат като разход, когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена, ако Дружеството има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител и задължението може да се оцени надеждно.

(д) Данъци върху дохода

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за бизнес комбинации или за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(д) Данъци върху дохода (продължение)

(i) Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно задължение или вземане върху облагаемата печалба или загуба за годината, прилагайки данъчните ставки, влезли в сила, или по същество въведени към отчетната дата, и всички корекции за данъчни задължения или вземания за предходни години. Текущият данък включва също данъчни ефекти от дивиденти.

(ii) Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък не се признава за:

- временни разлики от първоначално признаване на активи и пасиви при сделка, която не е бизнес комбинация и която не засяга печалби и загуби, нито за счетоводни, нито за данъчни цели;
- разлики, свързани с инвестиции в дъщерни предприятия и съвместно контролирани предприятия, доколкото е вероятно, че те няма да имат обратно проявление в обозримото бъдеще; и
- облагаеми временни разлики, възникващи от първоначално признаване на репутация.

Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти.

Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби, кредити и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана.

При определянето на текущия и отсрочения данък Дружеството взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали може да са дължими допълнителни данъци или лихви. Дружеството смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Дружеството да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(е) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) Признаване и оценка

Първоначално признаване

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно (основни компоненти).

Последваща оценка

За целите на последваща оценка на имоти, машини, съоръжения и оборудване, Дружеството прилага модела на историческата цена в МСС 16. Имотите, машините, съоръженията и обоудването се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини, съоръжения и оборудване се признават в печалбата или загубата.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато е вероятно, че бъдещи икономически ползи от тези разходи ще бъдат получени от Дружеството.

(iii) Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на имотите, машините, съоръженията и оборудването, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата. Активи на лизинг се амортизират за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот за имоти, машини, съоръжения и оборудване са, както следва:

- машини и оборудване 5 години
- компютърно оборудване 2 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(ж) Нематериални активи

(i) Признаване и оценка

Нематериални активи, придобити от Дружеството, имащи определен полезен живот, са представени по цена на придобиване, намалена с натрупана амортизация и загуби от обезценки.

(ii) Последващи разходи

Последващи разходи се капитализират само когато увеличават бъдещата икономическа полза от специфичния актив, за който се отнасят. Всички останали разходи, включително разходи за вътрешно генерирани репутация и търговски марки, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Амортизацията се изчислява така, че да се изпише цената на придобиване на нематериалните активи, намалена с очакваната им остатъчна стойност, на база линейния метод за очакваните им полезни животи, като обикновено се признава в печалбата или загубата.

Очакваните срокове на полезен живот са, както следва:

- софтуер 5 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка отчетна дата и се коригират, ако е подходящо.

(з) Финансови инструменти

Дружеството класифицира не-деривативните финансови активи в следните категории: заеми и вземания.

Дружеството класифицира не-деривативните финансови пасиви като други финансови пасиви.

(i) Не-деривативни финансови активи и финансови пасиви – признаване и отписване

Дружеството първоначално признава заеми и вземания на датата, на която те са възникнали.

Дружеството отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Дружеството прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени, или нито прехвърля, нито задържа значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността и не запазва контрол над прехвърления актив. Всяко участие в такъв отписан финансов актив, което е създадено или задържано от Дружеството, се признава като отделен актив или пасив.

Дружеството отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, или са отменени, или са изтекли.

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за финансово състояние тогава и само тогава, когато Дружеството има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(з) Финансови инструменти (продължение)

(ii) Не-деривативни финансови активи – оценяване

Заеми и вземания

Тези активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент.

Пари и парични еквиваленти

В отчета за паричните потоци пари и парични еквиваленти включват банкови овърдрафти, които са платими при поискване и са неразделна част от управлението на паричните наличности на Дружеството.

(iii) Не-деривативни финансови пасиви – оценяване

Финансов пасив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби, ако е държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалбата или загубата при възникване. Финансов пасив, отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби, се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително разходи за лихви, се отчитат в печалбата или загубата.

Други не-деривативни финансови пасиви се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване тези пасиви се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

(и) Обезценка

(i) Не-деривативни финансови активи

Финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглеждат към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва:

- неизпълнение или просрочие от длъжника;
- преструктуриране на задължението към Дружеството при условия, които Дружеството иначе не би разглеждало;
- индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност;
- неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник;
- наблюдаеми данни, които показват, че има измеримо намаление на очакваните парични потоци от група финансови активи.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(и) Обезценка (продължение)

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Дружеството взима предвид доказателства за обезценка на тези активи, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, след това се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка. Колективната проверка се прави като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Дружеството използва историческа информация за времето за възстановяване и размера на възникналите загуби, и прави корекция ако текущите икономически и кредитни условия са такива, че е вероятно реалните загуби да бъдат по-големи или по-малки от предполаганите на базата на историческите тенденции.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетна стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в коректива сметка. Когато Дружеството определи, че няма реалистична възможност за възстановяване на актива, съответните суми се отписват. Ако загубата от обезценка впоследствие намалее, и намалението може обективно да се свърже със събитие, настъпило след признаването на обезценка, тогава признатата преди загуба от обезценка се отразява обратно през печалбата или загубата.

(ii) Не-финансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Дружеството (различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи) се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има индикации за обезценка. В случай, че съществуват такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загуби от обезценка се признават в печалби и загуби.

Загуби от обезценка признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят балансовите стойности на активите в обекта пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

Бележки към финансовия отчет

19. Значими счетоводни политики (продължение)

(й) Лизинг

(i) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумението, Дружеството определя дали то е, или съдържа лизинг.

При възникване или след повторна оценка на споразумение, което съдържа лизинг, Дружеството разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности. Ако Дружеството заключи, че за даден финансов лизинг е невъзможно да се разделят плащанията надеждно, актив и пасив се признават в размер, равен на справедливата стойност на базовия актив; в последствие пасивът се намалява, когато се извършват плащанията, и се признава вменен финансов разход върху пасива като се използва диференциалния лихвен процент на Дружеството.

(ii) Наети активи

Лизинговите договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване наетите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика, приложима за съответния актив.

Различни от тези лизингови договори са договори за оперативен лизинг и те не се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството.

(iii) Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени лизингови стимули се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Следните нови стандарти, промени в стандартите и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, не са задължителни за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2017 година и не са били приложени при изготвянето на този финансов отчет. Дружеството планира да приложи тези нови или променени стандарти и разяснения, когато те влязат в сила.

Не се очаква стандартите по-долу да имат значителен ефект върху финансовия отчет на Дружеството в периода на първоначално прилагане.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които не са били приложени по-рано – одобрени за прилагане от ЕК

(а) Оценка на ефекта от прилагането на МСФО 9 и МСФО 15

Дружеството е задължено да приложи МСФО 9 *Финансови инструменти* и МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти* от 1 януари 2018 г. Дружеството е направило приблизителна оценка на очаквания ефект от първоначалното прилагане на МСФО 9 и МСФО 15 върху финансовия отчет. Очакваният ефект от прилагането на тези стандарти върху капитала на Дружеството към 1 януари 2018 г. се базира на направените оценки понастоящем и Дружеството не очаква да има значителен такъв. Фактическите ефекти от прилагането на стандартите към 1 януари 2018 г. могат да се променят тъй като новите счетоводни политики могат да бъдат променяни, докато Дружеството представи своя първи финансов отчет, който включва датата на първоначално прилагане.

(б) МСФО 9 *Финансови инструменти*

МСФО 9 *Финансови инструменти* определя изискванията за признаване и оценяване на финансови активи, финансови задължения и някои договори за покупка или продажба на нефинансови активи. Този стандарт заменя МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване.*

(i) Класификация – финансови активи

МСФО 9 съдържа нов подход за класификация и оценяване на финансови активи, който отразява бизнес модела, по който се управляват активите и характеристиките на техните парични потоци.

МСФО 9 включва три основни категории за класификация на финансовите активи: измервани по амортизируема стойност, чрез справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и чрез справедлива стойност в печалба или загуба (ССПЗ). Стандартът елиминира съществуващите в МСС 39 категории държани до падеж, кредити и вземания, и на разположение за продажба.

Въз основа на своята оценка, Дружеството не смята, че новите изисквания за класификация биха имали съществено влияние върху счетоводното отчитане на притежаваните от Дружеството търговски и други вземания, заеми и парични средства.

(ii) Обезценка - Финансови активи и активи по договор

МСФО 9 замества модела „възникнали загуби“ в МСС 39 с проспективно ориентирания модел на „очаквана кредитна загуба“ (ОКЗ). Това ще изисква значителна субективна преценка, за това как промените в икономическите фактори влияят на ОКЗ, които ще бъдат определени на базата на анализиране на вероятностите за тяхното настъпване.

Новият модел на обезценка ще се прилага за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и активи по договори.

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(б) МСФО 9 *Финансови инструменти (продължение)*

(ii) Обезценка - Финансови активи и активи по договор (продължение)

Съгласно МСФО 9, загубите от обезценката ще се оценяват на база на едно от следните основания:

- Очаквана кредитна загуба в следващите 12 месеца. Това са загуби, които произтичат от възможни събития на неизпълнение в рамките на 12 месеца след датата на отчета; и

- Очаквана кредитна загуба за целия живот на финансовия актив. Това са загуби, които са резултат от всички възможни събития на неизпълнение през очакваната продължителност на живота на финансов инструмент.

Измерването на очакваната кредитна загуба за целия живот на финансовия актив се прилага, ако кредитният риск се е увеличил значително от датата на първоначалното признаване на актива, а 12-месечна Очаквана кредитна загуба се прилага, ако не са настъпили горните обстоятелства. Дружеството може да определи, че кредитният риск на финансовия актив не се е увеличил значително, ако активът има сравнително нисък кредитен риск към датата на отчета. Въпреки това, за търговските вземания и активи по договори без съществен финансов компонент винаги се оценява Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива; Дружеството е избрало да прилага тази политика и за търговските вземания и активи по договори със значителен финансов компонент.

Дружество смята, че загубите от обезценка вероятно ще се увеличат и станат по-непостоянни за активи, влизащи в обхвата на модела за обезценка по МСФО 9. На база на методологията за обезценка описана по-долу, Дружеството е приключило своята първоначална оценка на потенциалния ефект върху своя финансов отчет от прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9 към 1 януари 2018 г, но все още не е приключило детайлната си оценка. На база на първоначалните оценки Дружеството счита, че прилагането на МСФО 9 няма да се отрази в признаването на съществени допълнителни загуби. Ръководството продължава своята работа по оценката и съответно конкретната сума на очаквания ефект може да се промени.

Търговски и други вземания, включително активи по договор

Приблизителната оценка на Очакваните кредитни загуби е изчислена на база на опита от фактическите кредитни загуби през последните три години.

Дружеството е направило приблизителна оценка, за това че прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9 не се очаква да доведе до съществено увеличение на разходите за обезценка на търговски и други вземания, над тази призната според МСС 39.

Пари парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти са държани в банки, които са финансови институции, които имат рейтинг от A+ до BBB-, на база рейтингите към 31 декември 2017 г. на S&P.

Приблизителната оценка на обезценката на пари и парични еквиваленти е изчислена на база 12-месечна очаквана загуба и отчита краткия матуритет на експозициите. Дружеството счита, че нейните пари и парични еквиваленти имат нисък кредитен риск на база на външни кредитни рейтинги.

Дружеството е оценило, че прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9 към 1 януари 2018 г. няма да доведе до съществени ефекти за финансовия отчет на Дружеството.

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(б) МСФО 9 *Финансови инструменти (продължение)*

(iii) Класификация – финансови задължения

МСФО 9 в голяма част запазва съществуващите изисквания в МСС 39, относно класификацията на финансовите задължения.

Съгласно МСС 39, обаче, всички промени на справедливите стойности на задължения, измервани по ССППЗ се отчитат в печалби и загуби, докато според МСФО 9 промените в справедливата стойност основно се представят както следва:

- промяната на справедливата стойност, която е в резултат на промените в кредитния риск на задължението се отчитат в ДВД; и

- всяка останала промяна в справедливата стойност се представя в печалби и загуби.

Дружеството не е определило финансови задължения по ССППЗ и не възнамерява понастоящем да го направи. Оценката на Дружеството не показва съществена промяна по отношение на класификацията на финансовите задължения към 1 януари 2018 г.

(iv) Отчитане на хеджиране

Дружеството не е отчитало хеджиране и не възнамерява понастоящем да го направи.

(v) Оповестяване

МСФО 9 ще изисква обширни нови оповестявания, по-специално за отчитане на хеджирането, кредитен риск и очаквани кредитни загуби.

(vi) Преминаване

Промени в счетоводните политики от прилагането на МСФО 9 основно ще бъдат приложени ретроспективно, със следните изключения:

- Дружеството ще се възползва от допустимото изключение да не преизчислява съпоставима информация за предходни периоди по отношение на промените в класификацията и оценката (включително обезценката). Разликите в балансовите стойности на финансови активи и финансови пасиви, в резултат от прилагането на МСФО 9 основно ще бъдат признавани в неразпределена печалба и резерви към 1 януари 2018 г.

- определянето на бизнес модела, в който се държи финансовия актив се оценяват на база на фактите и обстоятелствата, които съществуват към датата на първоначално прилагане на стандарта.

(в) МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти*

МСФО 15 създава цялостна рамка за определяне на това дали, колко и кога да се признават приходи. Този стандарт заменя съществуващите насоки в текущите стандарти за признаването на приходите, включително МСС 18 *Приходи*, МСС 11 *Договори за строителство* и КРМСФО 13 *Програми за лоялност на клиентите*, КРМСФО 15 *Споразумения за строителство на недвижим имот* и КРМСФО 18 *Прехвърляне на активи от клиенти,* както и ПКР 31 *Приход — бартерни сделки, включващи рекламни услуги.*

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(в) МСФО 15 *Приходи от договори с клиенти (продължение)*

(i) Предоставяне на услуги

Дружеството оказва следните видове услуги: дейност по клинични проучвания в областта на медицината, фармацията и козметологията, услуги във връзка с клиничното проучване на лекарствени средства, обучение на медицински и други кадри за извършване на клинични проучвания, вътрешно и външнотърговска дейност, търговско представителство, посредничество и агентство на български и чуждестранни юридически и физически лица, както и всякакви други дейности, незабранени със закон.

Ако услугите по един договор се изпълняват в различни отчетни периоди, тогава възнаграждението се разпределя на базата на относителната справедлива стойност на различните услуги. Към момента, приходи се признават на база метода степен на завършеност на услугата.

Съгласно МСФО 15, общата стойност на възнаграждението за услуги ще се разпределя за всички услуги въз основа на самостоятелните им продажни цени. Стойностите на продажните цени ще бъдат определени според ценовия списък, по който Дружеството продава услугите в самостоятелни сделки.

На база на оценката на Дружеството справедливата стойност и самостоятелните продажни цени на услугите са в голямата си част близки. Съответно Дружеството не очаква прилагането на МСФО 15 да има като резултат значителни различия в момента на признаването на приходите от тези услуги.

(ii) Преминаване

Дружеството възнамерява да приеме МСФО 15 с прилагане на метода на кумулативния ефект, като ефекта от първоначално прилагане на този стандарт ще бъде признат към датата на първоначално прилагане (това е 1 януари 2018 г.). Като резултат Дружеството няма да приложи изискванията на МСФО 15 за сравнителния период.

(в) МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 заменя съществуващите до момента насоки за отчитане на лизинг, включително МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг.*

Стандартът влиза в сила за отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Ранното прилагане е разрешено за дружества, които прилагат МСФО 15 на или преди датата на първоначално прилагане на МСФО 16.

МСФО 16 въвежда единен, балансов счетоводен модел за отчитане на лизинга от лизингополучателите. Лизингополучателят признава актив за право на ползване, представляващ неговото право на ползване на базовия актив и лизингово задължение, което представлява задължението му да извършва лизингови плащания. Има изключения за признаване за краткосрочни договори за лизинг и лизинги с ниска стойност. Счетоводното третиране от страна на лизингодателя продължава да бъде сходно на настоящия стандарт, т.е. продължава се класификацията на лизинга като финансов или оперативен.

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(г) МСФО 16 Лизинг

Дружеството е приключила своята първоначална оценка на потенциалния ефект върху своя финансов отчет, но все още не е приключила детайлната си оценка. Фактическият ефект от прилагането на МСФО 16 върху финансовия отчет в периода на първоначално прилагане ще зависи от бъдещи икономически условия, включително процента на заемния капитал на Дружеството към 1 януари 2019 г., състава на портфолиото от лизинги към тази дата, финалната оценка на Дружеството за това, дали ще упражни някоя от опциите за подновяване на лизингите и степента, до която Дружеството ще избере да използва практическите способи и изключения при признаването.

Към момента, най-значително идентифициран ефект е, че Дружеството ще признае нови активи и задължения за своите оперативни лизинги на аптечната база. Към 31 декември 2017 г. бъдещите минимални лизингови плащания на Дружеството при условията на оперативен лизинг възлизат на 25 хил. лева на недисконтирана база (виж Бележка 16).

В допълнение, същността на разходите, свързани с тези договори за лизинг, ще се промени като МСФО 16 замества линейния метод на отчитане на разходите по оперативен лизинг с амортизационни отчисления за право на ползване на активите и разходи за лихви по лизинговите задължения.

Не се очаква съществен ефект за финансовите лизинги на Дружеството.

(i) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

Ръководството счита, за съществуващите към 31 декември 2017 г. договори, че не би настъпила разлика в класификацията на договори, като съдържащи лизинг, както съгласно определението на МСС 17 и КРМСФО 4, така и съгласно определението на МСФО 16.

(ii) Преминаване

Като лизингополучател, Дружеството може да прилага стандарта, като използва:

- ретроспективния подход; или
- модифициран ретроспективен подход с определени практически способи по избор.

Лизингополучателят прилага избраното последователно при всичките си лизингови договори.

Дружеството планира да прилага МСФО 16 първоначално от 1 януари 2019 г. като използва модифицирания ретроспективен подход. Съответно кумулативния ефект от прилагането на МСФО 16 ще бъде признат като корекция в началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2019 г., без преизчисление на съпоставимата информация.

При прилагане на модифицирания ретроспективен подход към лизингите, които са били преди това класифицирани като оперативни съгласно МСС 17, лизингодателят може да избере на база отделен лизингов договор дали да приложи определени практически освобождавания при преминаването. Дружеството е в процес на оценяване на потенциалния ефект от използването на тези практически способи.

От Дружеството не се изисква да прави каквито и да е корекции за лизингите, в които е лизингодател, освен в случаите, в които е междинен лизингодател в под лизинг.

Бележки към финансовия отчет

20. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени (продължение)

(д) Изменения в МСФО 4: *Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти и МСФО 4 Застрахователни договори*

Дружеството не предоставя застрахователни договори и за това не очаква съществени ефекти от това изменение върху финансовия си отчет.

(е) Други изменения

Следните изменения и подобрения на стандарти не се очаква да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

- Изменение в МСФО 2 Класификация и оценяване на сделки за плащания на базата на акции

- Годишните подобрения към цикъла МСФО 2014-2016

Стандарти и разяснения, които все още не са одобрени за прилагане от ЕК

Ръководството счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са били одобрени за прилагане от ЕК и съответно не са взети пред вид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила за тях ще зависят от решението за одобрение за прилагане на ЕК.

(а) МСФО 17 *Застрахователни договори*

Дружеството очаква, че тези промени, когато бъдат приложени за първи път, не биха имали съществен ефект върху представянето в финансовия отчет на Дружеството, тъй като Дружеството не издава застрахователни или презастрахователни договори, не държи презастрахователни договори и не издава инвестиционни договори с допълнителни негарантирани доходи.

(б) Други промени

Следните промени не се очаква да имат значително влияние върху самостоятелния/консолидирания финансов отчет на Дружеството.

- КРМСФО 22 Сделки в чуждестранна валута и авансово плащане

- КРМСФО 23 Несигурност относно третиранията за данъка върху дохода

- Промени в МСС 28 Дългосрочни интереси в асоциирани и съвместни предприятия

- Годишни подобрения към цикъла МСФО 2015-2017

- Промени в МСС 19: Промяна в плана, съкращения или уреждания

- Промени в МСФО 10 и МСС 28 Продажба на активи или вноски под формата на активи между инвеститор и неговото асоциирано или съвместно предприятие

- Промени в МСФО 9: Характеристики на предплащане с отрицателна компенсация

- Изменения МСС 40 Трансфер на инвестиционни имоти

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
„Токуда Център за Клинични Проучвания“ АД

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 1 до стр. 31 финансов отчет на „Токуда Център за Клинични Проучвания“ АД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2017 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

КПМГ Одит ООД, българско дружество с ограничена отговорност и фирма-членка на КПМГ мрежата от независими фирми-членки, асоциирани с КПМГ Интернешънъл Кооператив („КПМГ Интернешънъл“), швейцарско юридическо лице.

Вписано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията
ЕИК 040595851

IBAN BG80TTBB94001527484524
BIC TTBBBG22
Сосиете Женерал Експресбанк АД

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.

б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

— идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в

заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

— получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.

— оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

— достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

— оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

КПМГ Одит ООД

ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО София Рег. № 045 КПМГ ОДИТ ООД

Иван Андонов
Управител

Цветелинка Колева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

1 юни 2018 г.